

Kvinnor
Huvud
1988

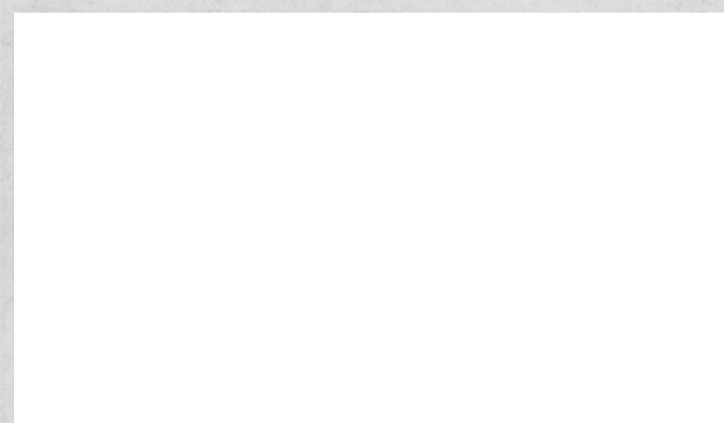
"Trollfiol och syndaskrynkla" — den omtalade utställningen om sörmländsk folkmusik — hade vernissage på Åbrogården i Vingåker pingstaftons eftermiddag. Egentligen var det inte alls tänkt, att utställningen skulle vandra vidare efter Spelmansförbundets 60-årsjubileum, men så blev det, och att den omsider även nådde fram till Vingåker var helt i sin ordning. Precis lika väl som att man premiärdagen kunde presentera en helt ny bokutgåva — i form av faksimil — om A.P. Andersson — den forne folkskolläraren i Berga, som "i nåder" erbjöd sig att uppteckna låtar och visor från Södermanland och Närke för drygt 100 år sedan.

Det var bara ett fel med den historiska dagen på Åbrogården — det kom alldeles för få besökare. Bara några få minuter innan starten hade knappt en handfull infunnit sig, och kulturnämndens ordförande Nils Helmersson, liksom kulturchefen Lars Furborg, såg oroligt på klockorna och befarade näst intill mässfall. Nåja, litet senare — när Helmersson hälsade välkommen — hade några fler bänkat sig i Fritidsgården, men det var långt ifrån så många som man hade anledning förmoda — inte minst med tanke på det låt- och visprogram som spelades upp vid sidan av själva utställningen. Kanske var det som länsmuseumskungen Nanna Hermansson viskade under presentationen av "Trollfiol och syndaskrynkla":

— Pingstafton är nog ingen bra dag för ett sånt här arrangemang..?

I högsta grad

Annars fanns det som sagt all

Det första exemplaret av A.P. Anderssons upptecknade låtar och visor överlämnade av Anita Hedlund, sekreterare i Spelmansförbundet, till Nils Helmersson, ordförande i Vingåkers kulturnämnd.

Gruppen "Simmings" gav ett uppskattat program — både i tal och ton. Fr.v. ses Pär Furå, Sören Olsson (ordförande i Spelmansförbundet), Bernt Olsson, Arne Blomberg och Marianne Skagerlind-Furå.

anledning för Vingåkersborna att möta upp, för det var lika småroligt som högklassigt att lyssna till "pratet" och höra låtarna och visorna, när gruppen "Simmings" spelade upp vad våra traktens gamla spelmän bjöd på med sina "trollfelor". Eller när Anna-Lena Bergström från Sörmlands museum — som producerat utställningen — informerade lika lättamt.

Anledningen blev heller inte mindre av att Vingåker i högsta grad bidragit till att utställningen om länets folkmusik börjar redan på 1600-talet. Egentligen var det kyrkoherden Marcus Simmings förtjänst, när han vid sidan av prästgärningen tecknade ned

seder och bruk i samband med bl.a. bröllop. Simming var i kyrkans tjänst i V. Vingåker och skrev ned sin folklivsskildring år 1685.

Samme kyrkoherde "döpte" även eftermiddagens underhållare. Just det, gruppen "Simmings" — som vid flera tillfällen, i både tal och ton, berättade om Vingåkers forna musikliv. Det gjorde också Anna-Lena Bergström, när hon under rundvandringen poängterade, att fiolen kom till Vingåkersbygden redan på 1600-talet (när den var något nytt för hela riket). För redan då spelade till och med drängarna..!

Gruppen "Simmings" började med en låt efter spelmannen August Lindblom från Skedevi, som kunde spela så stolarna hoppade. Nåja, Lindblom var från andra sidan östgötagränsen, men han var spelkamrat med August Widmark, verksam i Vingåker. Och det blev en hel del Widmark också...

Stärker känslor

Bland annat en Widmarksk variant på "Ja må han leva", framförd på fiolen av Christina Frohm, Stockholm, men till vardags musiklejare vid kommunala musikskolan i Gnesta.

Där finns dock inte samma traditioner, varför Christina valt

Vingåker — och dagen till ära framträdde i Österåkers sommarhögtidsdräkt!

En raritet

Den nygamla bokutgåvan av låtar och visor från Södermanland och Närke, upptecknade av A.P. Andersson var förstas ärd sitt eget kapitel. A.P. Andersson var folkskollärare i Berga i slutet av förra seklet och erbjöd sig att närmast i nåder nedteckna "det musikaliska" från våra bygder efter ett gammalt upprop från Musikaliska Akademin. Så skedde — och i dag finns de på raritetsavdelningen... Därtill i 1.000 faksimil i den nya utgåvan, av vilka kommunens kulturnämndsordförande Nils Helmersson av Anita Hedlund, sekreterare i Spelmansförbundet, fick ta emot det först tryckta i en gåva.

Boken/häftet kommer att försäljas vid biblioteket i Vingåker. Beträffande utställningen betonade länsmuseumskungen Nanna Hermansson:

— Vi är glada att kunna göra det här för Vingåkersborna!

Förhoppningsvis är Vingåkersborna lika glada. Utställningen finns till beskådande under sommaren i stora salen i Åbrogården, och som sagt, bokutgåvan finns i ett begränsat antal.

Text och foto: LINO